

ingediend op **23** (2020-2021) – Nr. 2-A
13 oktober 2021 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Binnenlands Bestuur,
Gelijke Kansen en Inburgering
uitgebracht door Jeremie Vaneeckhout
aan de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën, Begroting en Justitie

over het ontwerp van decreet

van de algemene rekening
van de Vlaamse Gemeenschap
en van de rekeningen van de rechtspersonen
onder het gezag van de Vlaamse Regering
voor het begrotingsjaar 2020

Documenten in het dossier:

23 (2020-2021) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
23-I (2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020
23-J (2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020
23-K (2020-2021) – Nr. 1: Beleids- en begrotingstoelichting bij de begrotingsuitvoering 2020
36 (2020-2021) – Nr. 1: Rekeningenrapport van het Rekenhof over 2020

Samenstelling van de Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering:

Voorzitter: Kris Van Dijck.

Vaste leden:

Maaïke De Vreese, Nadia Sminate, Annabel Tavernier, Kris Van Dijck, Paul Van Miert;

Yves Buysse, Chris Janssens, Sam Van Rooy;

Katrien Partyka, Brecht Warnez;

Tom Ongena, Bart Tommelein;

An Moerenhout, Jeremie Vaneeckhout;

Maxim Veys.

Plaatsvervangers:

Piet De Bruyn, Andries Gryffroy, Bert Maertens, Freya Perdaens, Elke Sleurs;

Adeline Blancquaert, Guy D'haeseleer, Kristof Slagmulder;

Jo Brouns, Koen Van den Heuvel;

Stephanie D'Hose, Emmily Talpe;

Meyrem Almaci, Celia Groothedde;

Kurt De Loor.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

De Commissie voor Binnenlands Bestuur, Gelijke Kansen en Inburgering besprak op 21 september 2021 het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2020.

De rekening 2020 werd besproken samen met:

- de beleids- en begrotingstoelichting Binnenlands Bestuur, Stedenbeleid en Audit Lokale Besturen. Begrotingsuitvoering 2020 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 23-I/1*);
- de beleids- en begrotingstoelichting Gelijke Kansen, Integratie en Inburgering. Begrotingsuitvoering 2020 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 23-J/1*);
- de beleids- en begrotingstoelichting Hr-beleid en Audit Vlaamse Overheid. Begrotingsuitvoering 2020 (*Parl.St. VI.Parl. 2020-21, nr. 23-K/1*).

(Deze vergadering werd als hybride vergadering georganiseerd.)

1. Toelichting door Bart Somers, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen

Minister *Bart Somers* zegt dat de algemene rekening en het Rekenhofrapport in dat verband jaarlijks terugkerende documenten zijn. Ze hebben betrekking op de bestede middelen in het afgelopen begrotingsjaar.

De begrotingsuitvoering is nieuw sinds dit jaar. Elk kabinet en elke administratie heeft dit jaar voor het eerst een beleids- en begrotingstoelichting (BBT) opgesteld die een terugblik werpt op het voorbije begrotingsjaar, in dit geval dus voor 2020. Dit laat toe om het begrote beleid te vergelijken met het effectief gevoerde beleid en de daaraan gekoppelde middelen. Omwille van corona lagen het geplande en gevoerde beleid in 2020 ver uit elkaar voor de beleidsdomeinen van de minister en bij uitbreiding voor de volledige Vlaamse overheid.

1.1. Beleidsveld Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid

De lokale besturen hebben in 2020 aangetoond dat zij een cruciale partner waren in de bestrijding van het coronavirus en de gevolgen daarvan voor de samenleving. Zij waren de schakel tussen de overheid en de burger voor het opnemen van belangrijke taken en voor de verdeling van crisismiddelen.

Maar toch heeft corona niet alles on hold gezet en werden in 2020 grote stappen gezet in het verder versterken van het lokale bestuursniveau en in andere belangrijke dossiers:

- de basis voor de regiovorming werd in 2020 gelegd;
- de voorbereiding van het wijzigingsdecreet tot versterking van de lokale democratie werd gefinaliseerd in de schoot van de Vlaamse Regering en werd voorgelegd aan het parlement;
- de schuldovername in het kader van de fusies werd vastgelegd;
- de basis werd gelegd voor het ontwerp van decreet over de erkenning en het toezicht op de lokale geloofsgemeenschappen. Dit ontwerp van decreet komt binnenkort opnieuw aan bod in deze commissie;
- het doelstellingenkader voor het actieplan rond radicalisering werd goedgekeurd;
- er is veel voorbereidend werk gedaan in de relancedossiers, zoals de 150 miljoen euro voor fietsinfrastructuur, 5 miljoen euro voor zomerscholen, 24,3 miljoen euro voor het Lokale Energie- en Klimaatplan enzovoort.

1.2. Beleidsveld Gelijke Kansen en Inburgering

Bij de start van de coronacrisis werd een gratis vrijwilligersverzekering op poten gezet (waarop meer dan elfduizend Vlamingen hebben ingetekend) en werd de

website Vlaanderen Helpt ontwikkeld, bedoeld om de golf van solidariteit te ondersteunen. Er werd ingezet op meertalige communicatie in achttien talen om zoveel mogelijk anderstalige nieuwkomers te informeren over de sanitaire maatregelen. Ingevolge de coronacrisis heeft men een versnelde digitalisering via lessen op afstand moeten doorvoeren in het inburgeringstraject. Daarvoor werden duizend tablets ter beschikking gesteld.

Ook op het vlak van het regulier beleid werden stappen vooruit gezet. Het Horizontaal Integratie- en Gelijkekansenbeleidsplan 2020-2024 werd goedgekeurd. Voor het eerst spreekt men niet meer over een afzonderlijk horizontaal beleidsplan voor het gelijkekansenbeleid en een afzonderlijk beleidsplan voor het integratiebeleid maar werkt men op basis van één actieplan.

Ook met de verschillende overheden werd in 2020 samengewerkt. Zo was er het Interfederaal Actieplan rond de Regenbooggemeenschap, het nationaal Actieplan Gendergerelateerd Geweld en het Interfederaal Actieplan inzake Racismebestrijding.

Tot slot werd eind 2020 het wijzigingsdecreet over het integratie- en inburgeringsbeleid een eerste keer principieel goedgekeurd.

1.3. Hr en Audit van de Vlaamse overheid

Met behulp van coronamiddelen werd versneld ingezet op een digitaal leeraanbod voor alle medewerkers van de Vlaamse overheid. Een implementatieplan voor de uitvoering van de conceptnota Uitbreiding gemeenschappelijke Hr-dienstverlening is opgemaakt. De uitvoering werd door het Agentschap Overheidspersoneel opgestart. De onderhandelingen rond de omzendbrief met betrekking tot het hybride werken werden afgerond. Hiermee werd de visie op hybride werken goedgekeurd en verspreid binnen de Vlaamse overheid.

2. Bespreking

Jeremie Vaneeckhout stelt vast dat het hier vooral gaat om een terugblik op het gevoerde beleid in 2020. Inzake hr merkt hij op dat er 13 miljoen euro middelen voorzien zijn voor de verdere uitvoering van het sociaal akkoord. Die werden in 2020 niet uitgegeven bij gebrek aan een dergelijk akkoord en doorgeschoven naar 2021. Wat is daar de stand van zaken?

Het werk van Audit Vlaanderen is het afgelopen jaar bijzonder relevant gebleken. Nochtans werd slechts 80% van de voorziene personeelskredieten opgebruikt. Wat is de oorzaak van deze onderbenutting? Wat betekent dit voor 2021?

Minister *Bart Somers* bevestigt dat er een terugblik werd gepresenteerd en denkt dat het niet de bedoeling is om reeds gevoerde debatten nog eens over te doen. De 13 miljoen euro die niet werd uitgegeven zal worden doorgeschoven naar 2021. Dat bedrag is dus niet verloren gegaan.

Het was uiteraard moeilijk om de lokale besturen in volle coronaperiode te auditen. Ook de middelen die voorzien waren voor audits voor lokale besturen zijn meegenomen naar 2021.

Maike De Vreese brengt in herinnering dat er vlak voor het zomerreces uitvoerig werd gedebatteerd over de hervorming van het inburgeringstraject, met onder meer de vierde pijler, de testing enzovoort. Voor de N-VA is de kwaliteit van het inburgeringstraject belangrijk. De digitalisering zal hierbij een belangrijke rol spelen. Elk initiatief inzake inburgeringsbeleid moet leiden tot een effectieve verhoging van de zelfredzaamheid en moet emanciperend werken. Er moet worden ingezet op

robuuste, meetbare projecten die een effectieve meerwaarde bieden. De verhoging van de middelen heeft niet altijd geleid tot de gewenste output. Goedbedoelde projecten dragen niet per definitie bij tot een betere integratie.

Wat is de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkeling van de impacttool om de impact van de participatieprojecten te meten? Zijn er concrete initiatieven gepland rond de sociale impactobligaties in het integratie- en inburgeringsbeleid? Welke initiatieven worden er voorzien voor de ondersteuning van mensen die uit het geloof willen stappen?

De *minister* antwoordt dat het onderzoek naar mensen die afstand willen doen van hun geloof en de problemen die zich daarbij kunnen stellen, binnenkort start. Dit onderzoek zal in principe in juni 2022 zijn afgerond.

Wat het traject samenleven betreft, waarvan de regie bij de lokale besturen ligt, heeft de minister afzonderlijke gesprekken gevoerd met de burgemeesters van de dertien centrumsteden en met een aantal andere burgemeesters van gemeenten met hoge migratiecijfers. De ambitie is daar om inderdaad robuuste projecten op te zetten die een duidelijke impact kunnen hebben op de samenleving. Er moet wel een zekere marge zijn om te experimenteren zodat men daar lessen uit kan trekken. Vandaag wordt er op te veel verschillende trajecten ingezet. Daarmee kan men het verschil maken in het leven van enkele tientallen mensen, maar heeft men geen impact op de Vlaamse samenleving. Vandaar wil de minister tot een bundeling van de projecten op een aantal hoofdassen komen om op die basis samen met de lokale besturen een aantal robuuste projecten te ontwikkelen. Het is ook de bedoeling om de reële impact daarvan te monitoren. Het betreft een nieuwe manier van werken die momenteel wordt gefinaliseerd en die de minister binnenkort in de commissie hoopt te kunnen voorstellen.

Wat de kwaliteit van het inburgeringstraject betreft, zegt de minister dat er op dat vlak momenteel een revolutie wordt doorgevoerd. Hij heeft veel vertrouwen in het proces dat momenteel loopt. Het is de ambitie om begin 2022 met het nieuwe beleid te kunnen starten. Er kan wel niet worden gegarandeerd dat elke nieuwkomer op dat moment al een buddy zal hebben. Er zal wellicht een inlooperperiode zijn maar een en ander zal alvast robuust en degelijk in elkaar steken.

De minister merkt nog op dat de wachtlijsten voor een inburgeringstraject in kaart werden gebracht en gehalveerd. Hij wil die wachtlijsten tegen het einde van dit jaar volledig weggewerkt zien. Mensen die willen inburgeren op een wachtlijst zetten, is immers totaal inefficiënt en helpt de samenleving niet vooruit.

Wat tot slot de sociale-impactobligaties betreft, wordt bekeken hoe men die kan hanteren als instrument in het kader van de robuuste projecten die samen met de lokale besturen zullen worden uitgewerkt. Dit moet tot meer efficiëntie en resultaatgerichtheid leiden.

3. Indicatieve stemming

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet van de algemene rekening van de Vlaamse Gemeenschap en van de rekeningen van de rechtspersonen onder het gezag van de Vlaamse Regering voor het begrotingsjaar 2020, bevoegdheden Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen van minister Bart Somers, wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 9 stemmen tegen 3 bij 2 onthoudingen.

Kris VAN DIJCK,
voorzitter

Jeremie VANEECKHOUT,
verslaggever